

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A szini évad végén.

vidéki szintársulatokra még mindig szép feladat vár. — Magyarosodunk, de még nem magyarosodtunk meg egészen. E szép s nemes cél elérését elő segíteni van hivatva a vidéki szintársulat.

Temesvár, Sopron ép most fogadják karjaikba a magyar Thaliát. Egész Magyarország örvend, hogy a németiség e védbástyáiba is bejuthatott a magyar szó.

Zombor az utóbbi évtizedek alatt nagyon megmagyarosodott; s e tekintetben nem szabad a magyar szintársulatok érdemeit sem kisínnylenünk.

Az itt lakó nemzetiségek intelligenciája megtanulta már nyelvünket s örömtelten szemlélhetjük őket is, a magyar Thalia templomban. Nem mondjuk, hogy már mindent elérünk, sőt ellenkezőleg úgy véljük, hogy csak ezután fog a kölcsönös testvéries egyetértés betetéződni, mit elősegíteni: a magyar szintársulat lesz hivatva

A saját nyelvüknek művelését, az állam nyelvének elsajátításával egyesíteni: **mellő állampolgári kötelesség.**

Ugy hisszük, ez volt intenciója azoknak is, kik Thaliának állandó csarnokot is emeltek Zomborban.

Nekünk erkölcsi kötelességünk, a szintársulatokat pártolva, színházunkat illendően fenntartani.

A nagy anyagi áldozatoknak azonban nem volt meg — legalább eddig nem — a kívánt eredménye s a színházi részvények most is bizony nem valami jól állanak, mindenki iparkodik rajtok túladni.

E pénzügyi részhez nem kívánok most szólni, az már úgy is több ízben volt részletesen s alaposan e lapok hasábjain fejtegetve.

„Közönség támogass s lesz jó szintársulatom» mondja az igazgató »Igazgató, szervezz jó társulatot s mi támogatunk» mondja a közönség. Minden e két feltételes mondaton fordul meg s ha jól akarunk itélni, úgy azt a kérdést kell feltennünk, hogy hát ki felelt meg feladatának: a közönség-e vagy az igazgató?

Minékünk a jelen esetben határozottan azt kell felelnünk, hogy a közönség nagyon is eléget tett kötelességének, míg az igazgató nem.

Mert, legalább az eddigiek tekintetbe vételével, azt elmondhatjuk, hogy a zombori publikum még egy szintársulatot sem pártolt annyira, mint Mosonyiét.

Hiába mondják azt, hogy a közönség nem pártolta, megmutatta áldozatkészségét avval is, hogy a társulat majd minden jobb tagjának jutalomjátéka alkalmával külön még pénzt is gyűjtött.

Nem akarom Mosonyi társulatát bírálgatni, csak azon csodálkozom, hogy ő, akiről mindenki azt beszélte, hogy a legrendezettebb, legpontosabb társulattal bíró igazgatók egyike, e róla szármaló hirt a jelen esetben, nem bizonyította be.

Hanem hát ez csak megjárja, de a dolog legbonyolódottabb oldala a szintársulat anyagi viszonya.

Az igaz, hogy az már közmondás, hogy Zomborban a szinigazgatónak buknia kell, hogy épen nem pártolják, hogy a zombori publikumnak nem való színház. Ez mind lehetett eddig igaz, de a jelen körülmények között azt kell mondanunk, hogy nem igaz.

Hiszen a dolog egészen világos. Mosonyi kap kezébe 3000 frtot, avval törleszti valahogy becskerekai adósságát s ide jön Zomborba 80 (?) tagból álló társulattal. De hát miből éjjen itt? Talán abból tartsa fenn nagy társulatát, a mit napi bevételnek neveznek? Ez ugyan nehezen fog menni. De hát a társulatnak élni kell! Honnan? Kölcsönből, ha ugyan kapnak. Gyűjtésből — vagy mások könyöradományából. Az első kettőt szívesen veszik ők is, de az utóbbira, ugyhiszem, ők se igen szeretnek rászorolni. Azon konkluzióra jutunk, hogy:

1. Zombor igen is képes egy jól szervezett társulatot eltartani; megmutatta azt jelen áldozatkészségével is, habár: nem kapta meg azt, amit várt; de

2. Szinigazgató kezei közé pénzt előre adni nem szabad. (Különösen nem azt s annyit, a mivel s a mennyivel itt kellett volna s birta volna magát fenntartani)

Egy szintársulat csak úgy teljesítheti nemes hivatását, ha a közönség nem hagyja éhen halni, de úgy nem, ha szervezetlenül s fillig adóssággal jön hozzá.

A subventio oly kérdés, melyre azt kell felelnünk, hogy az 1. könnyen kivihető és 2. szükséges is.

Egy 500–800 frt éppen nem esnék terhére a városnak, szinügyünkön pedig sokat segíthetne

Végre az is bizonyos, hogy igazán jól szervezett társulatot csak azon esetre élvezhetnénk, hogyha megyénkben a nagyobb városok szövetkezve egyet tartanának fenn.

Ez eszme a szabadkai főispántól ered, mivel azonban minket is közlő érdekel, úgy hát hozzá szólhatunk.

Szabadka, Zombor, Baja, Ujvidék egyesüljenek egy szintársulat fenntartására! Ez igen helyes eszme. Csakhogy a szabadkaiak ebből azt a konzekvenciát vonják le, hogy hát náluk legyen a színház egész télen, mi meg járjunk a kánikulában színházba. Ebbe — úgy hiszem — Zombor nem egyezne be.

Hanem hát lehet a dolgot másképp formulálni — amint én itt már többektől hallottam — úgy, hogy az igények ki lehetnek elégítve.

Pl. októberben lenne a szintársulat Baján; nov., dec., jan.-ban Szabadkán; febr., márc.-ban Zomborban; áprilisban Ujvidéken; — s a nyárra aztán elmehetne Zentára, Kulára stb. A következő esztendőben aztán a következő sorrendben mehetnének: Ujvidék, Zombor, Szabadka, Baja

Mi azt hisszük, hogy az ily felosztással nem nagy fáradsággal — célt érhetnénk.

Különben bizton reméljük, hogy nemsokára napirendre kerül majd szinügyünk rendezése s azontúl nem leszünk kénytelenek effajta mizeriákkal küzdeni.

—y—ő.

A „szabadka-zenta-ó-becei» helyi érdekű vasut valószínű bevételeinek előzetes meghatározása.

I. Bács-Bodrogh megyében fekvő vasutmenti vidékek kulturális viszonyainak összehasonlító statisztikája.

Az 1881. évi népszámlálás (lásd az országos m. kir. statisztikai hivatal által kiadott könyv 2. kötetét)

valamint a kataszteri felvételek (lásd a szegedi kataszteri kerület összes becselőjárásainak vidékenkint és művelődési ágankint összeállított sommás osztályki vonata és kivetett tisztajövedelmi fokozata című könyvet) hivatalos adatai nyomán Bács-Bodrogh megyére nézve, valamint a m. kir. államvasutaknak e megyében fekvő szabadka gombosi és szabadka-ujvidéki vonalrészeit és végül a tervezett szabadka-zenta-ó-becei vasutvonalat illetőleg a következő összehasonlító táblázatot állíthatjuk össze:

A vasut vonal állomási helyein		A vasut vonal megnevezése	
lakosság száma	lakház lak- száma	hossza kíló- meter	megnevezése
76,363	13,372	80	1. Szabadka-ó-becei vonal
56,735	8,717	90	2. Szabadka-gombosi vonal
71,109	11,823	101	3. Szabadka-ujvidéki vonal
638,063	102,350	—	4. Bács-Bodrogh megye
168,324	168,324	168,324	szántóföld
108,059	108,059	108,059	kataszteri
129,753	129,753	129,753	holdakban
209,232	209,232	209,232	termő ter- ület ka- tasz. hold
1,815,800	1,815,800	1,815,800	termő terület után kivett lény

Szabadka sz. kir. város lakosainak száma 61367.
Sándor község 1189.

Összesen: 62556.
Ennek 1/6-od része 10426.
Csantavér 5191.
Zenta 21200.
Ada 9693.
Mohol 7782.
Petrovosszelló 7031.
Ó-Becse 15040.
Lakosok összesen : 76363.

Megjegyzendő, hogy ezen táblázat összeállításánál Szabadka város és ennek közvetlen közelében fekvő Sándor községre vonatkozó adatokat csak 1/6-od részben vettük figyelembe, miután Szabadka felől 6 különböző irányban ágazván el a vasutak, e vidék 6 különböző irányban vétetik a vasutak által igénybe.

Az 1881-iki népszámlálás szerint Magyarországnak 13.728,622 lakosa van és az 1881-iki statisztikai évkönyv (lásd XI. évfolyam III. füzet) szerint Magyarországon a szántóföldek összes mennyisége (az 1881-iki felvétel alapján) 20.781,086 katasztralis holdat vagyis 11.958,771 hektárt tesz ki; mely adatok, valamint az I. táblázat ide vonatkozó adatai nyomán könnyen kiszámítható, hogy Magyarországon 1 lakosra 15 katasztralis hold, Bács-Bodrogh megyében 1 lakosra 20 katasztralis hold, míg a tervezett szabadka zenta-ó-becei helyi érdekű vasutvonal mentén 1 lakosra 22 katasztralis hold szántóföld esik.

Ezen összehasonlító számítások mutatják, hogy azon vidék, melyen a tervezett szabadka-zenta-ó-becei vasutvonal átvonulni fog, népesebb és megmunkálás alatt levő földterületekben is jóval gazdagabb, mint a már forgalomba levő bácsmegyei többi vasutvonalok vidékei, mutatják továbbá azt is, hogy a tervezett vonal vidéke a Bácskának leggazdagabb része és miután Bács-Bodrogh megye Magyarország legvagyonosabb megyéje, ezen vidék egyuttal a leggazdagabb vidék az egész országban.

Valamely vasut jövedelmezőségének előleges megközelítő kiszámításánál felvehetjük, hogy a várható személy- és áruforgalom a vasutmenti vidék népességével és vagyonosságával bizonyos arányban áll. És pedig egyenlő kulturális viszonyok közt levő vidékekre nézve ezen arány egyenlő és egyenes, illetve minél nagyobb és gazdagabb a népesség, annál nagyobb és pedig a népesség sűrűségével és vagyonosságával egyenes arányban nagyobb a várható személy- és áruforgalom. Ebből indulva ki és hivatkozva az I. táblázat adataira állíthatjuk, hogy a tervezett szabadka zenta-ó-becei helyi érdekű vasut forgalma kedvezőbb leend, mint az ugyanazon kulturális viszonyok

közt lévő vidéken épült szabadka-újvidéki és szabadka-gombosi vasutvonalak forgalmi.

Azon körülmény, hogy a tervezett helyi érdekű vasutvonalnak Zentától Ó-Becsig terjedő része a Tiszá mentében fekszik és hogy ennek folytán az áruforgalom egyrésze a vízi utat fogja választani, e vonalon sem fog kedvezőtlenebb befolyást gyakorolni, mit az összehasonlításba felvett két másik vasutnál: mivel az alföldi vasut Zombor, Szt. Iván, Szónta és Gombos állomásainak közvetlen közelében van a Ferencsatorna és a Duna és innen a rövid és olcsó vízi út Budapest, a magyar kereskedelem központja felé; a szabadka-újvidéki vonal, Hegyes, Feketehegy és Újvidék állomásai közé és egész vidékének pedig a Ferenc és Ferenc József csatornák és a Duna áll közel rendelkezésükre; míg a Zenta és Ó-Becse közé és vidékének, ha a vízi utat akarja választani Budapest felé, óriási kerülő utat kell tenni Szlankamen keresztül, mely kerülő út a tervben vett egyenes és rövid összekötő vonal versenyét a budapesti irányban nehezen fogja kiállani tudni.

II. A szabadka-zenta-ó-becsei vasutvonalon várható személy és áruforgalom meghatározása. — a) Az alföldi vasutnak 1877-1883-ik évi üzleti jelentése szerint Szabadkától bezárólag Gombosig (Szabadkát $\frac{1}{6}$ -od részben számítva) felvett átlag évente 146,471 utas; 3649 tonna podgyász; 5473 tonna gyorsáru; 453003 tonna teheráru (beleszámítva az élő állatokat is).

Az alföldi vasut szabadka-gombosi vonal részének (Szabadkát ismét csak $\frac{1}{6}$ -od részben számítva) átlag bevétel 1877-1881. években összesen 249,441 frtot, vagyis pályakilométerenkint 2771 frtot tett ki.

Az alföldi vasut említett vonalán évenként átlag felvett:

	utasok száma	málha tonna	gyorsáru tonna	teheráru tonna
per klm. vonalhossz után	1627.46	4.054	6.081	503.333
1000 lakos után	2581.61	6.432	9.647	798.450
1000 kat. hold terület után	778.26	1.938	2.909	240.696

Ezen adatokat alkalmazva a tervezett szabadka-zenta-ó-becsei vasutvonalra következő várható évi forgalmat fogjuk nyerni:

	utasok száma	málha tonna	gyorsáru tonna	teheráru tonna
800 klm. hossz után	130.196	324.32	486.48	402.67
76,363 lakos után	197.296	491.17	736.77	610.19
209,232 kat. h. után	162.875	405.49	608.66	503.74
összesen:	490.367	1220.98	1831.91	1516.60
átl. előre láth. é. forg. minimum (feladás)	163.789	406.99	611.60	50.553

b) A m. k. államvasutaknak az 1883. érvől szóló üzleti jelentése (V. kimutatás) szerint a 101 kilométer hosszú szabadka-újvidéki vonalon, mely 1883. március 5-én adatott át a forgalomnak és ez évben csak vasut maradt, ez említett év 10 hónapja alatt szállított összesen 96463 személy,

594 tonna podgyász, 466 " gyorsáru és 47688 " teheráru, nem számítva azon utasokat és árukat, melyek a budapesti szabadka vonal más állomásairól érkeztek a szabadka-újvidéki vonalra. Ezen esetben hasonlóan, mint az alföldi vasut forgalmának összeállításánál Szabadka állomás csak $\frac{1}{6}$ -od részben vétetett figyelembe. — Ezek alapján tehát a személy- és áruforgalom minimuma egy teljes év alatt összesen: 115756 utas,

714 tonna podgyász, 560 " gyorsáru és 57226 " teheráru,

vonatkoztatva pedig pályahossz, népesség és birtokterületre a következő táblázatot nyerjük:

	utasok száma	málha tonna	gyorsáru tonna	teheráru tonna
kilométerenkint	1146.00	7.07	5.55	566.00
1000 lakos után	1627.87	10.04	7.88	804.76
1000 kat. h. ter. után	773.10	4.77	3.74	382.19

Ezen adatokat ismét a tervezett szabadka-zenta-ó-becsei vasut vonalra alkalmazva, következő várható évi forgalmat fogjuk nyerni:

	utasok száma	málha tonna	gyorsáru tonna	teheráru tonna
800 klm. hossz után	91.680	565	444	45.280
76,363 lakos után	124.310	767	612	61.455
209,232 kat. h. után	162.128	1000	785	80.150
összesen:	378.118	2332	1841	186.885
előre láth. évi forg. minimuma (fel- és leadás)	126.039	777	614	62.295

III. Szállítási távolság. a) Schwareel Sándor műegyetemi tanárnak több rövid hazai vasútról szerkesztett összeállítás szerint, viteltávolságul esik átlag egy-egy személyre a vonal hosszának 50%-a, vagyis fele; teher szállításhoz esik egy feladott podgyászra a vonal hosszának 70%-a; b) Az Arad-kőrösvölgyi vasut 1877-1880. évi üzleti jelentése szerint esik átlag viteltávolságul a vonal egész hosszának, személyszállításnál 52.1% teher 61.3%.

Ha már most a tervezett szabadka-zenta-ó-becsei vasutvonalnál körülbelül ezen arányt alkalmazzuk és számítást alapul a pályát 800 kilométer hosszúnak vesszük fel, akkor kapunk átlag viteltávolságot: szem. és podgyászszállításnál 800 kl. \times 50% = 400 kl. gyors és teheráru 800 kl. \times 60% = 480 kl.

IV. Szállítási díjak A debrecen-hajdu-nánási (1883. év július 20-án 24435. közm. közl. min.) a ma-

rosvásárhely-szászrégeni (1880. évi XXI. t. c.) helyi érdekű vasutak engedély okmánya szerint, mint maximal szállítási díjak megállaitva lettek:

I. oszt. kocsiiban személy és klméterenkint	5 kr.
II. " " " " " " " "	3 " "
III. " " " " " " " "	2 " "
Utí podgyászért tonna és klmként	48 kr.) 1 frt
gyorsáruért " " " " " " " "	48 ")
I. oszt. darabáruért " " " " " " " "	18.4 ") 50 k.
II. " " " " " " " "	13.2 ")
terjedelmes javakért " " " " " " " "	23.6 ")
köszén, épület és tűzifa stb. " " " " " " " "	5.2 ")
só, kő, téglá, teljes kocsirakományban egyéb árukért (gabona, liszt, vas stb.) " " " " " " " "	40 k.)
mint maximum " " " " " " " "	13.2 ")

A fenti maximal árak a személyszállítást illetőleg alacsonyabbak, mint a m. kir. államvasutak gyors és személyvonatainál, de magasabbak, mint ugyanannak vegyes és teherszállításainál. A köszén, fa stb. és egyéb kocsirakományt illetőleg körülbelül megtelevnek a m. kir. államvasutak A.) osztályába tartozó árak (vas, gabona, ital és lisztneműk minimum 5000 klgm mennyiségben) szállítási árának.

A tervezett szabadka-zenta-ó-becsei vonal jövedelmezőségének kiszámításánál a következő szállítási árakat vesszük számításba:

I. o. utasokért (kmként 5 k.) az átl. 40 kl. táv. után 2 ft.	
II. o. " (" 3 k.) " " " " " " " "	1 f. 20
III. o. " (" 2 k.) " " " " " " " "	— 80
katonákért (" 0.8 k.) " " " " " " " "	— 32
podgyászért (tonna és kilométerenként 24 kr. szállítási díj, tonnánként osztr. értékű 1 frt kezelési díjjal együtt az átlag. 40 km. távolság után 10 ft 60 gyors áruért " " " " " " " "	11 ft 92
az összes teheráruért (tonna és klmként 5.2 kr. szállít. díj, tonnánként 40 kr. kezel. díj, együtt az átlagos 48 km. távolság után	2 ft 90.

V. A várható személyforgalom kiszámítása az egyes kocsiosztályok szerint. A m. kir. államvasutak 1882. és 1883. évi üzleti jelentése szerint utazott utas átlag:

az I. o. kocsiosztályban	157 %
a II. ik " " " " " " " "	17.36 %
a III. ik " " " " " " " "	75.48 %
katonák jeggyel " " " " " " " "	5.59 %
Összesen:	100 %

Ezen arányt elfogadva, a szabadka-zenta-ó-becsei vasutvonalon számításba vett utasok kocsiosztályok szerint következőképp fogunk megoszlani, és pedig:

	III. táblázat szerint	V. táblázat szerint
az I. osztályú utas után	2.571	1.979
a II. " " " " " " " "	28.434	21.879
a III. " " " " " " " "	123.628	95.135
katonák jeggyel " " " " " " " "	9.156	7.046
összesen	163.789	126.039

(Folyt. köv.)

Hírek.

Ifj. Percel Mór államvasuti főfelügyelő és L'w Gusztáv felügyelő Szabadkán, Milán szerb király legutóbbi utazása alkalmából a forgalom biztonsága érdekében kifejtett buzgó működésükért, a szerb királyi Takara rend (III. oszt.) tiszti keresztjét kapták.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság a zombori m. kir. adóhivatalnál üresedésben volt IV. osztályú adóosztályát Kovács Dénes n.-kikindai V. oszt. kir. adóosztót nevezte ki.

Zimmer Ignác helybeli IV. oszt. kir. adóhivatali tiszt, basonminőségben a szegedi adóhivatalhoz lett áthelyezve.

Pályázat van hirdetve a szablyai járásbíró-ságnál irnok állásra 4 hét alatt.

Hirdetmény. A zombori jótékony magyar nőegylet f. évi ápril hó 11-én a „Vadászkürt” helyiségekben jótékony célú táncfuzérkét rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Kezdeté esti nyolc órákor. Belépti jegy 1 frt. Belépti jegyek előre váltathatók Falcione Gusztáv, Weidinger S. és Zs. és Cvetkovics K. urak kereskedéseikben és este a pénztárnál.

Az újvidéki g. kel. egyházköztség ápril 19-én tartja meg Ciril és Metod szlav apostolok ezredéves emléktünnepét.

Városi közgyűlés március 28-án. 1. Rendőr főkapitány állomásnak választás utján betöltése. A jövő közgyűlésre halasztott azért, mert a főispán, a főrendiházban lévén elfoglalva, jelen nem lehetett; és mert a főispánt közgyűlési elnöki minőségében helyettesítheti ugyan a polgármester (1870. 42. t. c. 41.); de főispáni egyéb jogaiban, névszerint a választás okvetlenül megelőző kandidációjában, illetőleg a kandidáló bizottság összeállításában és azon való elnökségben nem helyettesítheti senki. Mert az idézett törvény 53. §-ban felsorolt főispáni jogok és kötelességek kizárólag a főispán személyéhez vannak kötve és az f) pont a kijelölés jogát, alternatíva és helyettes kizárásával, egyenesen a főispánnak tartja fenn. Szolgáljon ezen idézet megnyugtatóra mind azoknak, akik a törvény megtekintése helyett az utcasarkokon és sörházakban akarják — másodszor fölfedezni Amerikát, delejtű és hajó nélkül. — 2. A közigazgatási bizottságnak előterjesztése a birtokváltási díjak kivétele és beszedése körüli eljárás szabályozása iránt. Ezen u. n. laudemialis krajcárok kivétele és beszedése körül az egyöntetűség érdekében szabályrendelet alkotására hivatott föl a tanács. 3. Törvényhatósági átiratok. Tudomásul vétettek. 4. Járásí földök bérbeadására vonatkozó árverési jegyzőkönyvek. Jóváhagyattak. 5. Árvaszéki jelentés Bugarszky Miklós és Stefanovits K. Uros volt pénztárnokok részére az 1861, 1862, 1863, 1866, 1868, 1872 és 1873-ik évi számadásokra nézve a felmentvény megadása iránt. Megadták. 6. Bács-Bodogh megye alispáni hivatalnak átirata a zombor-apatini műút mellett felállítandó kaparóházhoz szükséges 210 □ ölnyi városi földnek átengedése iránt. A kért terület a tulajdonjog fentartása mellett használatra átengedtetik. 7. A zombori önkéntes tűzoltó egylet felter-

jesztése Bell Antal és társai panasz kérvénye iránt. A kérvény a vizsgálat megejtése végett a tanácsnak kiadatik. 8. A gazdasági választmány betérjeszi a városi szegény menház szervezete iránt alkotott szabályzat tervezetét. Elfogadtatik, azon csekély módosítással, hogy a g. k. temetőnél az alalmaznászadás (parasztos) továbbra is megengedtetik. A 8-ik §-nál (gondnok) Barthal és dr. Wolf biz. tagok közt kellemtelen szövege fejlődött ki, mely arról végződött, hogy Wolf Barthal felszólalásait személyeskedéseknek jelenté ki s visszautasította. Egy idő óta a városi közgyűlésben ilyen személyeskedő hangok bizonyos irányban állandóan és következetesen folytattnak. Cui bono? 9. A gazdasági választmány betérjeszi a városi szegényeknek ingyen kiszolgáltatók gyógyszernek a követendő eljárás tárgyában alkotott szabályzat tervezetét. Jövő közgyűlésre halasztott. 10. A közmunka váltásdíjak f. évre: kettős fogatu ígás nap szám 1 frt 80 kr., egy fogatu 1 frt 20 kr., kézi nap szám 50 kr. 11. Barthal indítványára a tanács felhivatott, hogy a városi nagyerteremnek megfelelő átalakítása iránt tervet és költségvetést csináltasson.

Meg nem állhatjuk, hogy a kommunizmusnak városunkban már hetek óta folyó praxsisa ellen föl ne szólaljunk. Kedves és népszerű úri kölygök járnak körül és örökkön örökké gyűjtő ivvel kedveskednek jobbra-balra. X. Y. szép színésznőnek van egy szeladonja, az azt megkéri, ez ellent nem mondhat: fog egy ivet és holmi műpártolás, hála elismerés stb. titulusok alatt meghúzza ismerőseit. Nem volt elég! Most, hogy a színészek távoznak innen, megint két hintó szép hölgy jár házról-házra és gyűjt nekik útiköltséget. — Hát koldusok a színészek? Szerencsétlenség az, ha valakinek nincs brilláns keresete? A zombori publikum köteles a Mosonyi vállalkozó spekulációra üzött, s balul sikerült vállalatát kiegyenlíteni? Hogy jut ez a jó közönség azon kétesbecsű tisztességhez, hogy miután három hónapig minden eddigi évadot felülmúló pártolással, sokan nagy önmegtadással, támogatták a színészetet, most még kollektát is rendezzenek az ő javukra? Helyese, szabad-e a kényszerhelyzetek teremtésének ezen módját divattá, állandóvá tenni? Meggondolták-e, akik ráérnek ilyesre és olyan szívesek, hogy mosolyogva vámolják meg a kimerült közönséget, mi lesz akkor, ha mindenki praktizálni fogja ezt az ő módjukat? Cimet találni könnyen lehet minden nap. Minden kar, testület, társaság vagy egylet meglágyíthat 4-5 szép hölgyzivet s elhitetheti vele, hogy a, b, c-nek okvetlen szüksége van a köztámogatásra. És aztán ott leszünk, hogy soha se lehet majd az ember biztosságban otthon a felől, nem-e ront rajta 3-4 szép hölgy, hogy az általuk „szépnek és nemesnek tartott célra” megadóztassák. — Bájós hölgyek! Jó szívük előtt levesszük a kalapot, de ezen — higgyék el, utólag mindenki által megpanaszolt — kegyességet ne gyakorolják többé. — Ha a színészek segélyre szorultak, ám jól van, tartottak volna hétfőn, még egy előadást maguk, midőn már szerződésük lejárt és a kasszához a foglaltok sora nem férhetett volna. Adták volna el a jegyeket, csináltak volna kedvező hangulatot az estének: mind szép és jó lett volna. Azt mondta volna mindenki: szegények, ez a kenyerük, adjuk meg nekik. De gyűjteni, kollektát tartani arra, hogy a színészek, mint valami lefegyverték vagy árvízkaró-ultak a kegyelem kikoldult filléréin induljanak tovább kéregetni . . . ez szegény a színészekre, szegény a zombori színházra és az érte igazán sokat áldozott közönségünkre, szegény az igazgatóra. Ha nem tudott fizetni, nem kellett volna kimélni őt, valamint más embert se kimélni, a ki vállal s nem teljesít kötelességeket. Valahány társulat ide jön, az mind ilyen lepirító módon megy el, csak azért, mert a színigazgatók — tisztelet a fehér hollóknak közöttük — mind ígérnek és hazudnak. Felszedik a bérletet s minden ellenőrzés nélkül tesznek a pénzzel amit akarnak, de rendszeren úgy bánnak vele, hogy a színészek kapnak belőle legkevesebbet. Ezek óta minden szini évad elején megirtuk: ne adják oda a bérletek nagy összegét egy — utóvégre is hipotékátlan embernek, hanem ha beszedték a pénzeket, először is a reper-toárra szerezzenek döntő befolyást, nehogy a bérletből jóhiszeműleg kiadott pénzükről Mátót csináljanak; másodszor pedig ne adják oda senkinek a pénzeket, hanem kezelje egy aravaló bizottság s fordítsa rendeltetésére, a színészek díjazására. Sajnos, hogy a c. igazgatóság, nem okult az évadonkint ismétlődő botrányos példákra, és ez idén is úgy járt el, mint eddig, hogy szákmányul szolgáltatva ki ezen, vagyoni tehetségéhez aránylag műpártoló és lelkes publikumot, a spekulans és ranszirozatlan színigazgató önzésének, vagy könnyelműségének. A t. hölgyek, tudjuk, hogy semmi egyebet, mint nyomorba jutott, megszorult embereket láttak a színészekben s e látományok prael-jenek ki számukra. De ennek először nem kellene okvetlenül minden szini évad után megtörténni, ha előzőleg igazgattatnék, s nem igazgatódnék a mi színházunk; másodszor meg vannak nekünk helyben hoz-zánk sokkal közelebb álló s talán szorultabb embertársaink, zsebünkre apelláló humánus feladataink is; és azokkal nem törődik senki, míg az idegenek nyomora meghíli szívünket. Hogy mást ne említsünk, az áldásosan működő egyetle n. óvoda kénytelen itt hagyni évek óta birt lakását, mert jövedelme nincs, és pártolni senki sem találja érdemesnek. Pedig bizony van sok tekintetben olyan fontos és a nemzet jövőjére kiható intézmény, mint némely elfuserált színház. Megirtuk volna mindezt már a gyűjtés előtt; de csakugyan akkora némely színész nyomora, hogy láttára kiesett a toll kezünkből. Most utólag azonban megtettük, hogy jövőre hasznát vegyék a lágy és keményszívűek egyaránt. És megtettük, mert arra való az újság, hogy megmondja, amit egyesek éreznek, gondolnak, de mellékintézetekből magukba fojtanak.

A karavukovai segélyző-egyesület f. év martius hó 29-én tartotta az évi rendes közgyűlését. A forgalom a lefolyt évben 80020 frt 46 kr. volt, mely után 1855 frt 02 kr. tiszta nyeresémet érte el. — E szerint egy 13 frtos részvény 10% tiszta hasznot hozott.

Egyéni cégtörles. Popovits Johanna Termerinben.

Társas cégbejegyzés. Spitzer és Singer gőzmalom tulajdonosok Zentán, Spitzer Jakab és fia vegyeskereskedők Bács-Madarason.

A közmunka- és közlekedési m. kir. miniszterium mult évi 33137-ik szám alatt a következő körrendeletet adta ki: 1. Gyakrabban fordul elő, hogy kivált a helyi érdekű gőz vagy lóvonatu stb. vasutakon az építés folyamata alatt s a szabályszerű megnyitási engedély megadása előtt, részint az anyagvontókkal, részint pedig külön vonatokon idegen személyekkel szállítanak. Minthogy pedig vaspályáknak a szabályszerű műtan-rendőri bejárás, ill. tve megnyitási engedély kiadása előtti használatá idegen személyek vagy terhek szállítására feltétlenül tiltott, s a vasut üzleti rendtartás 1. §-ába ütköző cselekményt képez: felhívom a bizottságot, hogy a törvényhatóság területén tegye közhírré és az ott esetleg épülő vasutak engedélyeseinek, illetve a vasutársaságoknak hozza tudomására, hogy mindazon vasuti vállalatok, melyek az említett tilalmat áthágják, azonkívül, hogy az ezen cselekvényükből eredő mindennemű károkért magán jogilag is felelősek, büntető jogi felelősségre is vonatkoztatók, az 1851. évi novemb. 16-án kiadott vasut-üzleti rendtartás 1. és 85. §§-ai alapján, esetről esetre 100 főtől 2000 főtig terjedhető pénzbírsággal fognak fenytetni. Ismétlés esetén a vezetésem alatt álló miniszterium által a magán vaspályák építésére szükséges engedélyek tárgyában 1868. évi július hó 8-án kiadott szabályrendelet XII. §-ában foglalt határozat is érvényesíthető leendő II. Tapasztaltatott továbbá, hogy főleg a helyi érdekű gőz vagy lóvonatu stb. vasutak építése előzetes engedélyezés, illetve a fent idézett 1868. évi július hó 8-án kiadott szabályrendelet VI. §-ában, ugyancsak a közigazgatási bizottságoknak a közmunka és közlekedési miniszterium ügykörét érintő hatásköréről szóló utasítás 9. §-ában megállapított közigazgatási bejárás s a vezetésem alatti miniszteriumnak ezen bejárások eredményeire vonatkozó határozata vagy az építési engedély kiadása előtt önhatalmalag megkezdetik. Minthogy pedig az ily önhatalmalag eljárás az idézett szabályzatoknak egyenes megértését képezi: ennél fogva tudatom, hogy mindazon vasuti vállalatok, melyek a pálya építését a fennebbiek szerinti engedély kiadása előtt megkezdendik, a vezetésem alatt álló miniszterium által esetről-esetre megállapítandó pénzbírsággal s esetleg az engedély megvonásával fognak sújtani. A jelen rendelet alapján kirovando bírság összegek az idézett 1868. évi július hó 8-án kelt szabályrendelet XIII. §-a értelmében a bírói ut kizárásával közigazgatási uton fognak behajtani. Midőn erről a bizottságot tudomás és szabályszerű közhírrététel végett értesíteném, felhívom végül, hogy a vasutépítési közegek eljárását figyelemmel kísérve, az esetleg észlelt vagy tudomására jutott illetlen visszaéléseket hozzám azonnal jelentse fel. Zomborban, Bács-Bodrogh megye közigazgatási bizottsága 1885. évi március hó 12-én tartott üléséből.

A kulturterménekség mult évi adatai között azt is olvassuk, hogy Lovas Sándor zombori születésű földink Angliába és Hollandiába tanulmányi utra volt kiküldve.

Baján ápril közepétől Aradi Gerő szintársulata fog játszani.

Pivnicán öngyelző-egylet alakult; igazgatója Bröder Gyula kereskedő, könyvelő Krausz Bernát tanító.

Körrendelet. Már régen szükségét érzi az ország egy oly gyár vagy műhely felállításának, a mely finom szerszámoknak és pontos mechanikai készülékeknek előállításával iparszerűleg foglalkozzék. S miután feltehető kívánatos, hogy intézeteink és műszaki körünk szükségletünknek kielégítése és tanulmányuk biztosabb folytatása végett jól berendezett és szakértelemmel vezetett ily telep által támogatassanak: a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriummal egyetértőleg egy ily telep felállítását határozta el, mely elhatározás következtében már létesült is egy ily tanműhely Budapesten (mozsár-utca 8. sz. a.) „Budapesti mechanikai tanműhely“ elnevezéssel, Süss Nándor mechanikus vezetése alatt. Budapesten, 1885. március 11-én. Tisza, s. k.

Vásárok a megyében április hónapban: Baján 24. — Hódvágáson 9. — Jankovácson 3. — Kulán 29. — O-Bacsán Sikát megelőző vasárnap. — Pivnicán 17. — Sztanisicson 12-ikét megelőző hétfőn. — Titelen 6. — Topolyán 18-19-ikét megelőző vasárnap. — Uj-Szivacon 9. — Zsabyán 15.

A póstahajók menetrendje 1885. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Első menet március hó 17-én. Felfelé: Bezdánból Ujvidékre: naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Zimony-Nándorféhvárra: kedden, szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova-Galacig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Tittel-Szegedre: szerdán és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdán, 1885. évi márc. 12-én. Az ügynékség.

A zombori önkényes tüzoltó-egylet tagjai f. évi április hó 6-án d. e. 10 órakor a városháza nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívataknak. Targysorozat: 1. Az alapszabályok módosítása. 2. 26 kizárt tüzoltó felviamodása. 3. Indítványok. Kelt Zomborban, 1885. évi március hó 28-án. Dr. Wolt, főparancsnok.

Odry Lehel bajai születésű hírneves földink, a bécsi udvari operában március 27. fejezte be vendégszerelését. Salamon királyt énekelte a Sába királyneijében. A bécsi lapok ez alkalommal is dicsérettel írják a magyar művészlő. Hangjának lágyágát, melegségét, rokonszenves voltát emelik ki és mint a W. Allg. Ztg írja, Odry éneke üdítő hatással van a hallgatóra. Játék tekintetében is megfelelt a várakozásoknak és a közönség zajosan tapsolta egész estén át.

A Szerbiában levő tanuk ügyében az igazságügyminiszter március 14-től rendeletet intézett a bíróságokhoz. A rendeletet a hivatalos lap 27-iki száma közli.

O-Szivacon f. hó 29-én 2 tüzeset volt egy nap; délután 4 ház égett le, éjféli felé pedig a falu másik részében az ötödik.

A kormány az ujvidéki városi ipariskolát 640 fittal szubvencionálta.

Temerinben esütőtökön öt ház leégett. **A bájos** Weidinger Adél k. a-nak ápril 9-én fog örök bússágot esküdni Herzfeld Győző bajai nagykereskedő.

Az itt működött színházi zenekarnak első hegedűse, Wentzel József, ha kap néhány hegedűleckeórát, letelepszik városunkban. Tekintve, hogy a zenét itt sokan kedvelik, de azért még hegedűmesterrünk nincsen: szívesen megteszük az érdekeltek kedvéért, hogy a jelentkező tanulókat vagy gyakorlókat vele közvetítjük. Annyit mondhatunk, hogy a jó hegedűs és olesó tanító benyomását teszi. Közlelebbit a kiadóhivatal.

Több fővárosi napilap, és utánok a megyei lapok, — sajnos mi is — azon hírt közöltük Bajáról, hogy L. J. ottani tekintélyes ügyvédnek a neje mg-tébolycott. Ezen hír teljesen légből kapott, alávaló kohlomány.

Topolyán „Közép Bácska“ cím alatt hetilap indult meg. A mutató számot vasárnap adták ki. Ismeretes, hogy nálunk a gomba módra szaporodó nyomdák, hogy túlságos sok üres idejüket némiképp értékesítsék, lapok kiadásával próbálnak szerencsét. A helyi szükségézet indokait a lap nem sorolja föl. A szerkesztő helyett a topolyai nyomdász, Krümer Rezső neve figurál.

Zentán f. hó 21-én temették el Peczárszki Lázárt nagy részvét mellett, ki több évig szolgálta a várost majd mint esendbiztos, majd pedig mint bíró.

Körözvény. Tekintettel arra, hogy a siketnémák oktatásának módszerét jóakarát és kitarató igyekezet mellett magán uton is meg lehet tanulni s hogy a különböző vidékeken működő tanítók közül ily irányú a siketnéma gyermekek nagy számánál fogva vajmi nagyon szükséges tanításra is vállalkoznak. Ezen szent célnak sikeres biztosítása végett azonban ismernünk kell a siketnémák oktatásának módját Felhívom azért tankörületem összes tanítóit, hogy a siketnémák oktatásáról az e végből kiadott kézikönyvekkel megismerkedvén, a körükbe eső ily szerencsétlen gyermekeket — amint az Apatinban Resch Miklós tanító vezetése alatt álló osztályban tényleg meg is történt — csoportokba gyűjtve, vagy egyenként oktattatni, emberbaráti szeretet sugalta kötelességüknek tartásák. Reményem, hogy tankörületem tanítói meg is fogják kényi a működési helyükön netán meglevő siketnéma gyermekeket maguk köré gyűjteni és azokat kellő utasításban részesíteni, sőt az ügy iránti tekintetből a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ut 1884. évi 10400. sz. a. kiadott szabályzat alapján a váci orsz. intézetben a siketnémák oktatása és módszertanból speciális képesítő vizsgálatot tenni. Midőn erről a községek elöljáróit tudósítanám, felhívom hogy a lehető legrovidebb idő alatt, legkésőbbben azonban folyó évi április hó 15-ig jelentést tegyen arról, valjon: 1. Van-e általában és hány siketnéma gyermek? 2. Részesültek-e ezek eddigelő oktatásban és ha igen, ki által? és 3. Az ottani tanítók közül ki, illetve kik vállalkoztak a siketnémák oktatására és ez oktatás módszerének elsajátítására? Egyidejűleg van szerencsém értesíteni, hogy 1. A Doboszy Lajos által szerkesztett Gazdasági és kértészeti (I-VI. füzet) című tankönyv népkiskolai olvasmányok; 2. A Cseriáti Sándor és dr. Kosutányi Tamás m.-óvári gazd. akadémiai tanárok által szerkesztett „Mezőgazdasági szemle“ című folyóirat a tanítóképezdek és a gazdasági szaktanítással megtoldott felső-népkiskolák; 3. az Andel tanár által tervezett és Stefflichek Ferenc mechanikus által (Wien VI. Bezirk Bürgerspitalgasse) Collection plastischer Lehrmittel und Anschauungs behelte zur Unterstützung des Unterrichts im perspektivischen Freihandzeichnen an Mittelschulen, Bürger und Volksschulen“ című tárlattani ké-zülékek és plasztikus rajzminta sorozat tanítóképezdek, polg. iskolák és alsó fokú ipariskolák használatára a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által ajánlatnak; továbbá a) Wolf Adolf részére az orsz. izr. tanítóképezdekben 1864. évi július havában 15. anyakönyvi szám alatt; b) Ruff János részére a nagyváradi r. kath. tanítóképezdekben 1868. évben 11. sz. alatt; c) Buday Károly részére a kassai kir. kath. tanítóképezdekben 1853. évi július 30-án szám nélkül; d) Martincák Ignácnak a nagyszombati kath. tanítóképezdekben 1878. évi június hó 21-én 41. sz. alatt; e) Lukács Ferenc részére a pécsi róm. kath. tanítóképezdekben keltezés nélkül 15. szám alatt; f) Czeizel József részére a znióváraljai áll. tanítóképezdekben 1877. évi szept. 1-én 110. sz. alatt; g) Steiner Vincencia részére a pozsonyi áll. tanítóképezdekben 1878. évi aug. 31-én 534. sz. alatt; h) Kovács Sarolta részére a budapesti áll. tanítóképezdekben 1873. évi ápril 30-án 3. sz. alatt; i) Toschida Pál részére a soproni kath. tanítóképezdekben kiállított tanképesítő oklevél használhatatlanná válván, illetve állítólag elveszvéen, ezen okmányok helyébe nevezetteknek a nu. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium engedélyével a jogérvényes másolatok szabályszerűen adattak ki; és végre j) Holzinger (most Eördőgh Holzinger) Annának a prágai orszolyaszűzek vezetése alatt álló róm. kath. tanítóképezdekben 1855. évi júl. 30-án nyert elemi leányiskolák tanítónősegre képesítő oklevele hazai elemi iskoláinkra nézve a nagymélt. vallás- és közoktatási m. kir. miniszter urnak f. évi 149. sz. a. kelt rendeletével jogérvényesnek nyilvánított. Zomborban, 1885. évi március 18-án. Czifrusz Ferenc, kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A magyar mérnök- és építészeti egylet az összes miniszterekhez feliratot intézett azzal a kérelemmel, hogy a saját kormányzati körükben esetleg létesítendő építkezések terveinek beszerzésekor a nyilvános pályázati eljárást vegyék igénybe, mely az építőművészet egyik leghathatósabb eszköze. Az alkotmány helyreállta óta — ugymond a felirat — a hazánkban keletkezett összes építőművészeti erőknak a szabad verseny által fokozott tevékenységére van szükség, hogy a hazai építőművészet kibontakozzék eddigi kozmopolitikusnak mondható irányából és idővel, ha nem is különálló „magyar stíl“ de legalább nemzeties, sajátos irányt produkáljon.

Árverés lesz jövő hó 28-án Komnenov Mika 2240 ftrnyi értékű ingatlanára Sztanisicson (Zombor).

A téli istalozás idején a lovak között kifejlődni szokott rüh-kór, a kellő óv- és gyógyintézkedések elmulasztása mellett a tavasz beálltával nem ritkán járványszerű jellegűt. Hogy ennek eleje vétecsék, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. é. március hó 19-én kelt körrendeletével utasította a törvényhatóságokat, hogy az előirt óv- és gyógyintézkedések pontos végrehajtása iránt haladéktalanul intézkedjenek.

A Zasztava ellen indított sajtóperben, Csery Kálmán vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot. A inkriminált közleményért a felelősséget Nancsics Lázár, a Zasztava segédszerkesztője vállalta el.

Árverés lesz Horváth István 2709 ftrra becs. ingóság. ápril 2-án O-Bacsé.

Kishegyesről írják: Március 15-ike, mint több helyütt, úgy községünkben is, bár szűkebb körben, de megünnepeletett. Ez alkalommal Karasz Sándor tanító indítványára, az 1848. évi szabadságharcban Hegyes alatt elesett hővédek emlékére felállítandó szobor javára 15 ftr 50 kr. gyűlt össze. Ezen adakozáshoz hozzájárultak: Karasz Sándor 1 ftr 60 kr. Molnár Ruffi 1 ftr. Lakos Imre 60 kr. Círák József 50 kr. Schleifer Jakab 1 ftr. Sándor János 1 ftr. Köröskényi Károly 20 kr. Firány Pál 20 kr. Nagy Péter 20 kr. Szabó Antal 60 kr. Mátyás Pál 1 ftr. Fodor Ambrus 50 kr. Szörffy Ödön 50 kr. Hermec Döme 20 kr. Pilis József 1 ftr. Zsótér Akos 1 ftr. Horváth Illés 1 ftr. Varga Gergely 1 ftr. Szentkereszti Árpád 50 kr. és Fabó Abel 2 ftrtal. Ugyanazon alkalommal Molnár Ruffi indítványára a jelen voltak közül egy bizottság is alakult, melynek feladata leendő március 15-ikét minél ünnepelesebbé tenni. E bizottságba bevalasztattak: elnöké Círák József, alelnöké Köröskényi Károly, jegyzővé Zsó ér Akos, bizottsági tagokká Molnár Ruffi, Sándor János, Lakos Imre, Szabó Antal, Szörffy Ödön, Horváth Illés, Karasz Sándor és Fodor Ambrus. — Hogy az alkalmi felköszöntők sem hiányoztak, azt mondanunk sem kell.

Ujverbászról írják: Multkor azt írták a Bácskának, hogy Pulszky Ferenc úr a verbászi kerület képviselője felkérve lón egy Budapestre felmenendő nagyobb küldöttséget a közoktatási miniszterhez Trefort úrhoz vezérelni; s az ezen legszívesebben felkérést még válasza sem méltatta. Azonban, mi alatt ezen néhány sorok napvilágot láttak, csakugyan érkezett meg tőle másfél havi időre egy levél az igazgató tanárhoz, a melyben a deputatioi kérését szívesen teljesíteni igéri. Legyen szíves tek. Szerkesztő úr e néhány sort az igazság érdekében becses lapjában közölni.

Rendőri hírek. Teubel János 6. sz. gyalogezredbeli, óverbászi szül. katonaszökevény nyomozandó. Szül. éve 1863., ág. evang., nőtlen, napszámos, haja és szemöldöke barna, szeme kék, orra és szája rendes, álla és arca hosszúkkás, magassága 1.630 m. — Budanovics Anna lopással vádolt ujvidéki illetőségű hajadon, Budapest fővárosi kapitányi hivatala által Ujvidékre toloncoltatván, Ujvidékre történt megérkezése után, míg kísézője a kapitányi hivatalnál megérkezett bejelentette, megugrott. 18 éves, róm. kath., hajadon, cseléd, termete közép, arca kerek, haja, szeme barna, orra rendes, beszéli szerbül. — Lendvai Máté szabadkai lakos, a városi kapitányi hivatalnál 1832/34 sz. a. egy 9 éves pej paripa, h. balról J. P. bélyegű lórló kiállított löveletét elvesztette. — Úrge Teréz szabadkai lakos az ottani városi kapitányi hivatalnál 799/1855 sz. a. egy fehér fias, h. b. L. P. bélyegű tehénről járlatlevelét elvesztette. — Paranos Risztó belgrádi lókereskedő a szabadkai kapitányi hivatal által 798/1855 sz. a. egy sültszőrű pej paripa, hoka homlokú, mindnégy lábára kesz, balpofáján 55 bélyegű lórló kiállított löveletét elvesztette. — Kuluncsics Fábán vericsi lakos a szabadkai kapitányi hivatal által 14799. ex 1884. sz. a. egy szőke, fias, balfülére jegyes, h. b. 55 bélyegű tehénről kiállított marhaleletét elvesztette. — Kolompár Juli kartyavető és egy éves fia Antal, Bajára toloncoltatta a fővárosból. — Höger Mihály gákokai lakostól márc. 9-10. közti éjjel ismeretlen tettesek a következő leírású lovakat lopták el: egy 4 éves világospej, kanca, h. j. 12 bélyeggel; egy 3 éves sötétepej csődör h. j. N. 9. bélyeggel és egy sárga 1 éves, csillagos homlokú kanca csikót.

Irodalom.

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egylet havi közlönye a „Gazdasági Ertesítő“ 2 száma, március hóról, a következő érdekes tartalmat jelent meg: A lötenyészto mezei gazdák versenye. — Egy éves ménésikók vásárlása az állam részére. — Intézkedés a tagdíjak nyugtatását illetőleg. — Felhívás. — A buza a nemzetközi piacon. — Az állatok gondozásáról. — Az élő sövény készítéséről. — Az ojtó veszőkről. — A rothadásnak ellenálló két burgonyafaj. — A gazda teendői április hónapban. — Felirat Futtak, Cséb és környéke dohánytermelési engedélye tárgyában. — Vegyesek. — Hirdetések.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, ujabban megjelentek: „Az Olesó könyvtár.“ Szerkeszti Gyulai Pál. 182-188-ik füzete. 182 füzet. About Edmond. A csouka fülű ember. Regény. Franciából fordította Fáy J. Béla. Füze 50 kr. 183 füzet. Neményi Ambrus. A francia forradalom hírlapjai és hírlapirói. Füze 30 kr. Tartalom: A szinter. — A komolyak. — A vérszomjasok. — A szatirikusok. — Az elhanyaglat. 184 füzet. Boileau. A költészetéről. Tanköltemény 4 énekben. Franciából fordította Erdélyi János. 2-ik kiadása. Füze 30 kr. 185 füzet. Két házaspár. Vigjáték 3 felvonásban. Picard után franciából fordította Csiky Gergely. Füze 20 kr. 186 füzet. Dagonics András. Kün László. Szomorú történet négy szakaszban, mely (1794-ben) a magyar játéksziere alkalmaztatott. Második kiadás. Bevezetéssel dr. Heinrich Gusztávtól. Füze 40 kr. 187 füzet. Turgenyev Szergejevits Iván. Egy vadász iratai. Oroszból ford. P. L. Füze 60 kr. Orvosi tanácsadó Városon és Falun. Szerkesztette Przymysl'i dr. Lengyel Dániel, volt honvéd őrnagy törzsorvos, több tud. társ. tagja stb. Második javitva s bővitve átdolgozott kiadás. Ara

fűzve 1 frt 50 kr. Tartalma: I. Életrendi szabályok az élet és egészség fenntartására. II. Betegségek és azokban való eljárás. III. Gyógyszerek és azok használata. Az Orvosi Tanácsadó azon célnak kíván megfelelni, hogy az egészség fenntartására, a leggyakoribb időszerűség miatt néha veszélyt okozható betegségek megismerésére, azoknak, míg orvosi segítség érkezik, enyhítésére, s a veszély eltávolítására utasításul szolgáljanak. Hogy feladatát minél sikeresebben megoldhassa, három szakaszra van felosztva: az elsőben életrendi szabályokat talál az olvasó, élete és egészsége fenntartására, a másodikban különféle betegségek vannak megemlítve, az azokban való eljárás módjával; végre a harmadikban közönséges és részint háznál is tartható gyógyszerek foglalnak helyet, néhány egyszerű vényvel. Ez új második kiadásban oly betegségeket is talál az olvasó melyek az első kiadás megjelenésekor vagy kevésbé voltak ismeretesebbek, vagy nem voltak annyira elterjedve mint most. Megjegyzendő még, miszerint ez új kiadásban a vényeknél a métermérték alkalmaztatott.

SOK HŰ-HÓ SEMMIÉRT.

(Hum. resk.)

Írta: Xanthos.

Az év utolsó napján nehéz gondoktól terbelte fűvel ballagtam hazafelé hivatalomból. Lakásom a külvárosok egyik félreest és nem éppen aszfaltrozott utcájában levén, az út hosszúsága miatt különféle gondolatok támadtak meg agyamat.

Eszembe jutottak mindazon édes-keserű pillanatok, melyeket az élet malma már mind a semmisségbe örlött le hosszú 40 év alatt (ha leány volnék: elveszett volna a keresztlevelém, de így — akár hiteles másolatban bemutatam, mint Mihászna András a poszkiszlit); eszembe jutottak fiatal, nőtlenségi életem, melyeket csakhamar a családi élet gondteljes percei (néha órái is) követtek.

Eszembe jutott az, hogy mily kellemesen jó volt egykor magányosan ülni szobám meleg kandallója mellett és füstbe eresztini azt a fincfolatlan szűz magyart, amit most csak a trafikos bolt ajtaján látok lepingálva.

Mily nagy különbség van az akkor és most között?

Akkor még nem lepték körül az embert apró-cseprő nemzedékek és nem fogadták sokszor azzal a kellemes (!) meglepetéssel, hogy: papa, de hideg van a kályhában?! — hanem legföllebb is Treszka vagy Zsuzsika szobacica villogó szemével találkozt az ember, a melyekből olyan tűz sugárzott ki, hogy még a jégtengert is megolvastotta volna egy huszonnégy óra alatt.

Ily gondolatok és még sok mások cikázták át fáradt agyamat, midőn végre eszembe jutott az, hogy hivatalnok vagyok; a hivatalnok pedig arra van teremtve, hogy tőrjön, mert a türelem rózsát terem számára, ha másban nem, hát legalább a 25%-os drágasági pótlék, vagy lakbér és fizetés emelésben.

És amint az a gondolat villant át agyamon, hogy hivatalnok vagyok, azon pillanatban egyszerre oly hatalmas lökést éreztem a hasamon (a nemezis megbosszult), hogy menthetlenül a földre terültem, és úgy megöleltem a közös anyánkat (már mint a földet), hogy majdnem kidöntöttem a sarkaiból.

Mire feltperedtem, elfelejtettem a 25%-os drágasági pótlékot, meg a fizetés emelést is, és a sok különféle gondolatokból kiábrándulva, nem láttam magam előtt mást, mint egy átkozott vastag tuskót, mely úgy látszik nem akart kitérni utamból, hanem mint egy kőszikla mereven állott a helyén, és inkább tűrte, hogy egy fáradt akthős beléütközzék, sem hogy úri lábait megemelje.

Nem csoda, hogy keresztül estem rajta, mert a 25%-os drágasági pótlék vagy lakbéremelésre való gondolat vakka teszi az embert épp úgy, mint a dühös szerelmet az első csók cuppanása, mely oly jól esik szerelmes lelkének, mint egy foghagymás rostélyos szaga az éhes tandijmentes bölcsésznek, ha elballag a „Kispipa“ mellett.

Ugy jártam biz' én most az egyszer evvel a gonosz tamaradékkal, mint az a szerelmes, aki, midőn egy sötét éjszakán hazafelé siettében egyre azt hánytorgatta agyában, hogy hát hány csókot is lopott ma kedvese ajakáról, s midőn éppen egy nagyot akart cuppantani mély szerelmi gondolatai közt — a sötétségben, — úgy bele koppantotta fejét egy útjába eső terebélyes fába, hogy rögtön az ég csillagai jelentek meg ábrándos szemében, és hirtelenében még a földet is átnyalabolta kedvese helyett, és édes ölelések közt cuppanó csókokkal traktálta.

No de ez megesezt Adám apánkon is részeg — akarom mondani szerelmes korában, — hogyne esnék hát meg rajtuk; talán csak ő nem volt különb nálunknál?

Midőn ez a tuskó nehéz gondolataimat — mint a napsugár a felhőket — eloszlatta, siettem egyenesen haza. Otthon most kivételesen meleg volt (az év utolsó napján), ami rám nézve eléggé meglepő volt, de a mi ennél is meglepőbb volt, az volt, hogy a feleségem a nyakamba borult és édes csókok közt (mindjárt tudtam, hogy valamit akar mondani) azzal lepett meg, mert az asszonyok rendszeren meglepik az embert, ha mással nem, hát azzal, hogy itt volt Oszkár bácsi, Artur bácsi, Jenő bácsi vagy Isten tudja mitéle bácsi katona Rubában, és osztán csak láttad volna, hogy milyen szép szál legény, és hogy mily jól áll neki, hát . . . igazán . . . csókolni való, . . . és erre a férj nagyot nyelve édes-keserűen rámondja, hogy: u . . . u . . . úgy?

De nini, most látom, hogy egészen kimentem a rendes kerékvágásból, — hol is hagytam el? — igaz, . . . a feleségem azzal lepett meg, hogy a kuzusló cigány asszony azt vetette ki a kártyán, hogy holnap azaz újév napján 25%-al emelik fel a fizetést és 50%-al a lakbért, és így ezentúl jut is, marad is.

No asszony, mondok néki, — ha ez csakugyan úgy lesz, — akkor áldott legyen a ti országotok még akkor is, ha mindjárt kártya a hitetek!

Másnap újév napja volt.

Hivatalnoki gálába tettem magamat és elmentem dolgozni a hivatalba; mert aki újév napján lustálkodik, az az egész évben nem tesz semmit.

Amint benyitok az irodámba, hát két levelet is találok az asztalomon.

Azon hiszemben, hogy valami gratuláló fél hagyta ott, félre toltam őket egyik asztalszögletbe, és nagy erővel nekilátok a dolgoznak.

Egy kis vártat mulva eszembe jut az, hogy a feleségem tegnap valami 25 meg 50%-ról beszélt valamit.

Errébb húzom a leveleket, és jól megtekintem, hogy nem-e tán ezek közül tartalmazza egyik vagy másik a 25%-os fizetés javítást vagy az 50%-os lakbér emelést?

Cim nem volt rajtuk.

Ez még inkább megerősített hitemben.

Most már kétségtelen volt előttem, hogy főnököm hozza tudtomra újévi üdvözlét gyanánt azt a meglepő örömet, hogy most már nincs balsors, se szerencsétlenség, mert a szegényebb sorsu hivatalnokok fizetése és lakbérére javítva lett.

Ugy van, nem is lehet másként, — gondolám magamban — minthogy ezen drága borítékok alatt (kettő egy krajcár) rejlik az öröm azon rózsája, melyet a türelem oly hosszú éveken keresztül nevelt kertjének tövisei között azért, hogy annyi balszerencse és oly sok vizslát után végre-valahára megenyhítse a hivatalnokok keserű életét.

Félve bontottam föl az egyiket.

És mit láttak szemem?!

Ökölnyi betűkkel volt oda írva: „Van szerencsém uraságodat ezennel arról értesíteni, hogy 25% al . . .

Örömbenem akkora hurrit kiabáltam, hogy a hivatalszoba is berohant a szobámba és azt kérdezte, hogy nem-e azt kiáltottam: Pista itt egy forint borralvaló!

Meglehet, hogy azt mondtam, most már nem tudom.

Elég az hozzá, hogy nem bírtam magammal; nem tudtam mihez fogni; még a pókháló is leszedtem az ablakokról, mert kétségtelen volt előttem, hogy ez nem szólhat másról, mint a 25%-os fizetés javításról.

Oh, mily isteni gondolat volt ez főnökömtől, éppen újév napján ily kellemes és meglepő hírrel megörvendeztetni!

Boldogok vagytok szegény hivatalnok társaim velem együtt, mert ütött a megváltás órája!

Boldogok vagytok ti kedves család, kik otthon várjátok a fáradt apát, hogy letöröljétek izzadt homlokáról a veríték cseppeket és eloszlassátok arcáról a bű és bánat terhes felhőt.

Megjött a 25%-os fizetésemelés, nincs többé búslakodás, nincs fejtörés, nincs hideg kályha, nincs . . . semmi sincs . . . azaz hogy minden van!

Ezalatt felbontam a másik levelet is.

Uram fia! Ekkor meg már majd az asztalomba haraptam, mert ami most tárult szemem elé, az már legalább is száz perccel fokozta az előbbi örömet.

De hogy is ne, mikor a második levélben meg két ökölnyi nagyságú betűkkel ez állt szóról-szóra: Ezennel van szerencsém uraságodat arról értesíteni, hogy 50%-al . . .

Tyűháj! aki lelke van a világnak — ez ám az újévi ajándék — gondoltam magamban és örömbenem majd belebujtam a kabátomba, hogy egy pohár sörre térjek be a „Károlyba“, azaz csak a sörszarnokába, lehűtendő azt a tüzeséget, melyet a határtalan öröm okozott, mert hát kétségtelen volt előttem, hogy ez utóbbi levél tartalma az 50 %-os lakbéremelés tárgyalja.

Most lesz csak a boldog élet!

Nem kell a házi urak durvaságait és a házmeztetek gorombaságait oly hamar zsebre dugni; hanem föl levén emelve a lakbér, — ha nem tetszik, hát odébb állunk egy házzal, mint a páloci szent, midőn nem akarták kioltozni a bódéját.

Nem lett volna csoda, ha ily kettős öröm olvasására az ember a kalamáriást hajtotta volna fel egy kis diós szilvium gyanánt; vagy pedig az ajtó helyett az ablakon tette volna ki a lábát az irodából.

De hát most már az örömem végére is elakartam jutni, mert azt tartja egy régi, de mindig jó szömdás, hogy a végén csattan az ostor, meg a . . . csók is.

Felnyitottam tehát újból az első levelet és tovább bütöttem, hogy azt egész lényegében megismerjem, és ha megérdemli, arany rámba tettessem, hogy még az utókor is hálával emlékezzék meg róla.

Hogy azonban annál nagyobb nyomatékkal birjon reám nézve, újból előlről kezdtem: Van szerencsém uraságodat ezennel arról értesíteni, hogy 25%-al . . . itt újra erőt vett rajtam az ujongás és egy percre megállapodtam, hogy lélekzetet vagyék, mert azt már majdnem kiszorította belőlem a nagy kíváncsiság.

Hát még mikor az 50 %-ra gondoltam . . . ?! Az volt ám csak a valami! Akkorát csuklottam az örömtől, mint valami üres csutora, amikor vendéget érez a háznál.

Azután folytattam a levelet, és pedig . . . hogy 25%-al határozom el magamat . . . igen, ő, a főnök, ez az áldott jó ember elhatározta magát, hogy a fizetésemelést 25 %-al kieszközölje . . . tekintettel a szegényebb sorsu hivatalnokok és tisztviselők száma és csekély fizetésére . . . oh! mily áldott egy jó lélek volt az, aki reánk gondolt a fizetésjavításnál — gondolom — ezt rebegték ajkaim . . . ezentúl a magasabb fizetési . . . igen, igen, a magasabb fizetési kategóriába fogunk lépni . . . ár helyett . . . jaj de soká húzódik a vége . . . olcsóbban teljesíteni a bábaasszonyi tisztemet, és . . .

Atkozott hirdetés! kiáltottam föl önkívületlenül és kicsi hiba, hogy a székekről le nem estem; talán le is estem volna, ha véletlenül nem állok éppen e pillanatokban.

Ne neked fizetésemelés; lett belőled egy csiklandós bábaasszonyi hirdetés.

Atkozott sors, mely így csalogatja az embert, és hozzá még éppen újév napján.

Ez aztán már több a balesetnél, de mit beszéllek, — — — több a szerencsétlenségnél.

Mert baleset — azt mondja a Laci komám —

az, ha az ember akkor, amidőn esküvőre indul, elcsúszik, kitöri a lábát, és az esküvő ezáltal elmarad; szerencsétlenség meg az, ha az ember szerencsésen eljut a templomba és — megházasodik; de már hogy az mi, ha valakivel olyas valami esik meg, hogy akkor, amidőn javában a 25 %-os fizetésjavításról álmódzik, egyszerre csak bábaasszonyi hirdetésnyé változzék át az a kezügyében levő okirat, arra már nincsen kadencia még az öreg Szarvas Gábor szótárában sem.

Pedig ez így történt.

És mit gondolsz nyájas olvasóm, mit tartalmazott az a másik drága boríték? . . .

Csak gondolj merészet és nagyot! Mert aki merészet és nagyot gondol, s ezenfelül reá teszi az élet is, és hozzá még el nem csügged, — az nincs veszve, bár mi sors érje is, mondja Vörös Marci kollégám, a híres költő, meg Vörösmarty, a hírneves költő. No még sem tudod?

Az, . . . no, . . . hát az bizony nem volt más, mint az udvari borbélyom egy hasonimú hirdetésnyé az 50 %-os lakbéremelés helyett.

Ezt azonban már úgy vágtam a spukkaszliba, hogy örökre elrejtette magát a föld, nem, csak a fűrészpóra alá, a világ szemei elől, mint a poszkiszli, és mérgemben (ne nevesse) az üres revolver után kaptam, és azt mondtam, amit Futakóbi zsornalisztha szokta mondani, ha nadjon mérges, hodj: állj baszút revolver és sölj el magadath hatszorosan az levegőbe bele.

Ilyen keserű csalódások után persze a munka nem ment.

Becsomagoltam tehát az aktákat és félre tettem, hogy hadd pihenjenek másnapig, azután pedig (nem mentem a „Károlyba“) lassan hazafelé ballagtam.

Utközben elgondolkodtam azon, hogy holnap nem fogok-e ismét asztalomon egy borítékos levelet találni, melyben hitelezem fogja tudtomra adni egész udvariassággal azt, hogy az esetben, ha ki nem fizetem a tartozásomat, hát könyörületből 100 perccel megemeli a kamatokat.

Csakugyan úgy volt: a Náthán megkönyörült rajtam!

Ugyebár, ez igazán sok hűhó volt semmiért?

De mégsem egészen.

Mert ebből az a nagyon hasznos morál:

Hogy haszon nélkül meg ne házasodjál!

Őszi fuvalmok.

Őszi est van, — felettünk a nagy eget
Betakarták nehéz, szürke fellegek,
Pici nyilást tör itt-ott a fuvalom
És a csillag szomorún néz le azon.

Lelkemet is beborogta a bánat,
Rajta a vágy — s epedéstől rés támad,
Barna angyal ott látom szép szemedet,
Ne ragyogj rám; szived enyém nem lehet.

Sírni-ríni kezd a nagy ég csendesen,
Sötétbe bujt, hogy ne lássa senki sem.
Én is ottan sírok rózsám utánad,
Ahol — ahol az emberek nem látnak

Kiss Béla.

Szerkesztői üzenet.

Szabadság Méltóztatik t. kaptárs úr elvetni a sulykot; már hogy vetjük volna át az „egész cikkért“, mikor az két-harmadát hasab, a mi hírünk meg félhasab volt? Felhasználtuk igen is jelenvolt tudósítónk házags adatainak kitöltésére; hisz azért tartjuk a vidék lapjával a cserét, hogy a mit ők tudnak, mi nem, annak hasznát vehessük. A böles Diogenes láván, hogy még az ő szegényes asztalán is mutatkozik néha egér, így kiáltott föl: Micsoda? Hát még én is taplakok pa asztalát! Mondja el ezt ön is vele s maradjunk tovább is békés kellekag, versenyezvén egyben, publikumunk szolgálatában.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉS.

263. sz.

tkvi 1885.

Póthirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Grigorovits István és Grigorovits János dályai lakosoknak kiskorú Masirevits Péter és Bránkó elleni végrehajtási ügyében a zombori 75. sz. tjkvben végrehajtást szenvedettek nevén álló A 1-6. sorsz. alatti ingatlanokra 5992/1884 sz. alatt elrendelt s 1885 évi április hó 10-ének délelőtti 9 órájkor ezen kir. törvényszéknél mint tkvi hatóságnál, illetve a kiküldött hivatalos helyiségében foganatosítandó árverés csatlakozó zombori róm kath. egyházpénztár javára is a már megállapított feltételek mellett megtartatni fog.

Zomborban, a kir. törvényszék telekk. hatósága 1885. évi január hó 29-én.

Széchenyi József,

kir. trvszéki elnök.

Dr. Dekker Gyula,

kir. trvszéki jegyző.